

Taloussuunnitelman 2026–2029 lähetekeskustelu, ryhmäpuheenvuorot 28.4.2025

Vantaan kaupungin taloussuunnitelman 2026–2029 lähetekeskustelun aikana kuultiin seuraavat ryhmäpuheenvuorot:

Mika Kasonen	Kokoomuksen valtuustoryhmä
Minna Räsänen	Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
Niilo Kärki	Perussuomalaisten valtuustoryhmä
Maija Rautavaara	Vihreä valtuustoryhmä
Antero Eerola	Vasemmistoliiton valtuustoryhmä
Pirjo Luukkala	Keskustan valtuustoryhmä
Jouko Jääskeläinen	Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä
Stefan Åstrand	Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä
Vida Amoah	Nuorisovaltuusto

Kokoomuksen valtuustoryhmä

Valtuustoryhmän puheenjohtaja Mika Kasonen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja vantaalaiset

Tänään linjaamme Vantaan tulevan taloussuunnitelmakauden suuntaviivoja. Taloussuunnitelma ei ole pelkkä hallinnollinen asiakirja, vaan väline, jolla rakennamme kestäväää ja turvallista Vantaata myös tuleville sukupolville.

Taloussuunnitelmakauden päälinjat ovat selvät:

- Vantaan talous on saatava tasapainoon ja velka hallintaan.
- Työllisyyttä ja veropohjaa on vahvistettava.
- Turvallisuutta ja hyvinvointia on määrätietoisesti edistettävä.

Hyvät valtuutetut,

Meidän on oltava realistisia ja vastuullisia. Kaikkeen emme voi investoida, mutta oikeisiin asioihin on pakko panostaa. Vantaan menestys mitataan siinä, pystymmekö tarjoamaan turvallisen ja elinvoimaisen kaupungin kaikille.

Kasvun on tuotava hyvinvointia — ei hallitsematonta velkaa tai eriytyvää kaupunkirakennetta. Yrityksille on löydettävä riittävästi tontteja, kaavavaranto on turvattava ja lupaprosessien sujuvuudesta huolehdittava. Pientalotuotannon tasoa on nostettava, maanmyyntitulot pidettävä korkeina ja kaupunkikeskustojen kehittäminen oltava jatkuvaa. Kaavoitetaan mieluummin pelloille ja joutomaille kuin kavennetaan lähimetsiä ja virkistysalueita.

Vantaan menestys ei synny itsestään. Se vaatii harkittuja päätöksiä, taloudellista vastuuta ja vahvaa yhteistä tahtoa. Kasvun on tuotava meille mahdollisuuksia — ei ongelmia.

Väestömäärämme kasvaa vauhdilla. Tarvitsemme lisää kouluja, päiväkoteja, liikenneinvestointeja ja palveluita, mutta emme voi tehdä sitä velkaantumalla hallitsemattomasti. Talouden tasapaino on säilytettävä. Hankintoja on kehitettävä ja kustannustehokkuutta lisättävä. Myös tekoälyn tarjoamat mahdollisuudet on hyödynnettävä.

Erytystä huomiota vaatii Vantaan väestörakenne: jo joka neljäs vantaalainen on muunkielinen, ja heidän työttömyysasteensa on yli 50 prosenttia. Tämä on kestämatöntä niin inhimillisesti kuin taloudellisestikin. Työllisyysasteen nostaminen on välttämätöntä. Tarvitsemme panostuksia kotoutumiseen, kielikoulutukseen ja työllistymisen tukemiseen. Työmarkkinoille pääsyn ei saa estyä kielimuurin tai hajanaisten palveluiden vuoksi.

Vantaa ei saa jakautua. Jokaisella on oltava mahdollisuus olla mukana. Turvallisuustilanne vaatii myös vahvaa otetta. Nuorten jengiytymiseen ja katuväkivaltaan on puututtava ajoissa ja päättäväisesti — yhteistyössä poliisin, koulujen, nuorisotyön ja perheiden kanssa. Jokaisella vantaalaisella on oikeus turvalliseen arkeen. Lasten ja nuorten ongelmien varhaiseen puuttumiseen panostaminen tuo sekä inhimillisiä että taloudellisia säästöjä.

Tehdään päätöksiä, jotka rakentavat vahvan ja yhtenäisen Vantaan.

Kiitos

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Minna Räsänen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut,

Käsillämme olevaa taloussuunnitelmaan tehdään ajassa, jossa talouden näkymät ovat tiukat, kaupungin menot kasvavat ja verotulot laahaavat. Vantaalla on kuitenkin samaan aikaan valtavasti mahdollisuuksia, joihin meidän päättäjien on osattava tarttua.

Vantaan taloutta haastaa korkea työttömyys, rakentamisen hiipuminen ja yleinen epävarmuus. Tarvitaan tarkkaan harkittuja päätöksiä ja kestäviä ratkaisuja. Velkamäärämme on pidettävä hallinnassa, mutta emme voi tehdä sitä hyvinvoinnin ja palveluiden kustannuksella emmekä lisäämällä eriarvoisuutta.

On valitettavaa, että näin haasteellisena aikana, kokoomuksen ja perussuomalaisten johdolla, valtionvarainministeri Purran ja pääministeri Orpon päätöksillä, kuntien ja ihmisten ahdinkoa lisättiin kevään puoliväliriihen päätöksillä. Kuntien valtionosuuksien leikkauksilla siirretään vastuuta ja ongelmia paikallistasolle, meidän käsiimme. Maan hallituksen ratkaisut ovat täysin kestäättömiä ja vaarantavat hyvinvointivaltion perustan.

Meille sosialidemokraateille on tärkeää, että Vantaan taloutta hoidetaan vakaasti ja ennakkoiden. Siksi on syytä korostaa, että tulevia talouslinjauksia on valmisteltava tiiviisti yhdessä kaikkien valtuustoryhmien ja kaupungin toimialojen kanssa. Tästä yhteistyöstä meillä on hyviä kokemuksia jo koronavuosilta, jolloin tuottavuus- ja kasvuohjelman avulla pidimme Vantaan tasapainossa. Tätä vantaalaista yhteistyön henkeä ja tahtoa onnistua vakaan talouden osalta tarvitaan nytkin ja tähän työhön me olemme sitoutuneita.

Haasteista huolimatta meillä on kaikki mahdollisuudet onnistua. SDP:n vahva kuntavaalivoitto antaa selkeän mandaatin viedä Vantaata eteenpäin oikeudenmukaisesti ja vastuullisesti kaupunkina, joka on taloudellisesti vahva, sosiaalisesti eheä ja tulevaisuuteen suuntautunut.

Talouden huolehtimisen rinnalla tärkeää on, että rakennamme elinvoimaista, hyvinvoivaa ja turvallista Vantaata. Tulevassa kehyksessä pitää näkyä vahvat satsaukset työllisyyteen ja osaamiseen, sillä jokainen työpaikka on paitsi toimeentuloa, myös osallisuutta ja turvaa. Vantaan työllisyyspalveluiden vahvistaminen, kototutumisesta huolehtiminen ja kaupungin elinvoiman tukeminen ovat suorina investointeina kaupunkimme tulevaisuuteen.

Haluamme rakentaa kaupunkia, jossa kasvu ei tarkoita eriarvoisuuden kasvua, vaan jossa jokaisella on mahdollisuus hyvään elämään. Vantaa ei saa hajota ja siksi sosiaalinen eheys ei ole meille vain tavoite, se on tapa rakentaa turvallinen ja elinvoimainen kaupunki vantaalaisille.

Hyvät valtuutetut,

Meille on myös tärkeää, että yhteistyö Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa toimii saumattomasti. Asukkaat eivät saa kärsiä hallinnon raja-aidoista. Taloussuunnittelussa on huomioitava palveluketjut, jotka tukevat kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä kokonaisvaltaisesti.

Vantaalla on kaikki edellytykset olla entistä vahvempi, tasa-arvoisempi ja viihtyisämpi kaupunki. Tämä vaatii vain halua tehdä asiat reilummin, viisautta talouspäätöksissä, rohkeutta kehittää ja ennen kaikkea tahtoa pitää jokainen vantaalainen mukana.

Kiitos.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Niilo Kärki

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kuulijat!

Viime vuoden keväällä kuulumme, ettei kaupungin taloudessa ole juurikaan pelivaraa vuoden 2025 talousarviota ja tulevia tts-vuosia ajatellen. Tiukka talous ja sen perustelut olivat uskottavia. Ennuste tuntuu - ikävä kyllä - pitävän paikkansa.

Tärkein yksittäinen asia tälle vuodelle oli varmasti TE uudistus.

215 vakanssia siirtyi valtiolta työllisyyden ja kotoutumisen palveluihin liittyen.

Tämän asian menestyksellinen toteuttaminen on tärkeää tietysti yksilöiden kannalta, mutta myös erityisesti kaupungin työllisyyden ja tulokehityksen näkökulmasta.

Tärkein tämän vuoden uusien vakanssien lisäys kohdistui perusopetukseen, varhaiskasvatukseen ja toiselle asteelle; yhteensä 237 vakanssia.

Kouluvalmentajien määrää lisättiin 20:een. Aiemmin saatujen kokemusten mukaan he vaikuttavat erityisesti nuorten pahoinvointia ja syrjäytymistä ennaltaehkäisevästi. Tärkeää kehitystä myös kiusaamisen ja kouluväkivallan vähentämiseen.

Opettajien lisäyksen myötä on pyrittävä pienentämään erityisesti segregaatioalueiden monikielisten luokkien oppilasmäärää.

Kouluvalmiuksien kehittymistä segregaatioalueilla on edelleen pyrittävä edistämään jo päiväkodeissa ja esikoulussa.

Jos koulunkäynnin perustaidot jäävät heikoiksi, koulumenestyskin jää monilla heikoksi. Tällöin myös jatkomenestys lukiossa tai ammattikoulussa vaarantuu.

Yhdessä liikkuminen edistää koulurauhaa ja vähentää kiusaamisen ja kiusatuksi tulemisen riskiä. Koulurauhan edistäminen ja kiusaamisen estäminen ovat tärkeitä vuodesta toiseen. Hyväksi koettuja käytäntöjä tulee edelleen levittää koko Vantaan alueelle.

Kodin ja koulun yhteistyöstä on huolehdittava ja edelleen kehitettävä. Hyviä käytänteitä on jaettava kaikkiin, erityisesti segregatioalueiden kouluihin.

Terveellinen kouluruoka on tärkein elementti koulujaksamiselle. Ruokailurauha on myös tärkeä valvottava ja seurattava asia, ettei kenenkään tarvitse jännittää tai pelätä kiusaamista myöskään ruokailun aikana.

TTS-kauden aikana on syytä jatkaa uusien omakotialueiksi sopivien alueiden etsimistä ja kaavoittamista. Alueet tulee etsiä ensisijaisesti peltoalueilta ja lisäksi mahdollisesti osin talousmetsistä. Kyseessä on hidaskäyttöprosessi ja sitä tulisi jatkaa aina, kun kaavoittamisen puolella on muuten tavallista hiljaisempaa. Tämä lienee ehkä tärkein yksittäinen keino pyrkiä lisäämään Vantaalle veronmaksukykyistä väestöä.

Viime vuonna kerrottiin valtion ja kuutoskaupunkien allianssityöstä. Tämän vuoden teemana on segregatio.

Vantaalla pyritään torjumaan segregatiota aiempaa vaikuttavammin. Onko Kuutoskaupunkien ja valtion kanssa yhteistyössä käsitelty kansainvälisten esimerkkien pohjalta, voidaanko lainsäädäntötasolla lisätä työkaluja ja kaupunkien mahdollisuuksia segregatiota torjuntaan?

Kaupunkikehitysasiantuntija Timo Aro on kertonut Vantaan kokoiselle kaupungille suositeltavan kasvuvolyymin olevan noin 1-1,5 % väestöstä.

Vantaan kasvu on käytännössä ulkomailta tulevaa vieraskielistä maahanmuuttoa. Vantaan tulee pyrkiä maahanmuuttomäärien rajautumiseen asiantuntijan suositusten tasolle.

Vieraskielisten tulijoiden työllistymismahdollisuudet ovat haasteelliset ja usein suomen kielen taito on olematon. Kielitaidon puute vaikeuttaa vieraskielisten lasten koulunkäyntiä ja hankaloittaa sekaluokkien opetusta merkittävästi. Onko hallitus allianssineuvotteluissa lisäämässä kuntien rahallista tukea vieraskielisten kotouttamiseen?

Viimeisenä vielä muistutan tänäkin vuonna Vantaan vetovoiman ja viihtyisyyden näkökulmasta tärkeimmistä asioista:

Turvallisuus julkisilla paikoilla ”turuilla ja toreilla”, kaduilla ja asemilla. Jatkuva yhteistyön kehittäminen poliisin, VR:n, HSL:n ja kolmannen sektorin kanssa on edelleen tärkeää.

Kiitos

Vihreä valtuustoryhmä

Valtuustoryhmän puheenjohtaja Maija Rautavaara

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut,

Tänään käymme lähetekeskustelua ensi vuoden budjetista. Vihreä valtuustoryhmä lähestyy valmistelua vakavasti tiedostaen Vantaan poikkeuksellisen haastavan taloudellisen tilanteen. Ajankohtaiset valtionosuuksien leikkaukset, työllisyyspalveluiden siirtyminen kuntien hoidettavaksi sekä globaalit tapahtumat ja epävarmuudet ovat koetelleet kaupunkimme taloutta merkittävästi. Verotulot ovat lyhyessä ajassa laskeneet ennakoitua enemmän.

Toimialoilla on edessään vaikea tehtävä säästöjen etsimisessä. Meidän on reagoitava tähän todellisuuteen vastuullisesti. Vihreänä ryhmänä haluamme korostaa, että säästötoimien on oltava harkittuja ja niiden pitää kohdistua niin, että ne eivät pitkällä aikavälillä heikennä vantaalaisten arkea ja kaupungin elinvoimaa. On tärkeää, että emme tee hätiköityjä päätöksiä, jotka kustautuvat myöhemmin. On myös tärkeää, että päätöksiä arvioidaan riittävän tiedon varassa. Erityisesti toimintaympäristön muuttuessa päättäjät on pidettävä ajan tasalla riittävän usein ja riittävän vankoin tiedoin.

Samalla kun tunnistamme talouden realiteetit, emme voi unohtaa niitä asioita, jotka ovat hyvinvoinnin perustana. Tänä aikana, kun pahoinvointi ja turvattomuus ovat kasvaneet, Vantaan on panostettava rohkeasti, ei vain leikattava rohkeasti. Heikommassa asemassa olevista on pidettävä erityistä huolta yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Tämä edellyttää siltojen rakentamista. Tarvitsemme hyvää ja ratkaisukeskeistä yhteistyötä, jotta voimme pitää huolta yhteisistä asukkaistamme.

Vihreälle valtuustoryhmälle on ensiarvoisen tärkeää turvata toimiva ja turvallinen sekä hyvinvointia tuottava arki jokaiselle vantaalaiselle. Tämä tarkoittaa mm. laadukasta varhaiskasvatusta ja opetusta, peruslukutaidon varmistamista kaikille oppijoille sekä yhteisöllisyyttä ja vapaa-aikaa tukevia liikunta- ja kulttuurimahdollisuuksia.

Me haluamme, että Vantaa on houkutteleva myös nykyisille asukkaillemme. He arvostavat vehreää ja viihtyisää kaupunkia. Kaupungin kasvu ei saa tapahtua luonnon kustannuksella. Luonnon monimuotoisuudesta on huolehdittava resurssiviisauden tiekartan mukaisesti. Arvokkaat luontoalueet on säästettävä rakentamiselta ja asukkaille tärkeitä lähimetsiä tulee kunnioittaa kaupunkisuunnittelussa. Vantaan tavoitteen tulee edelleen olla luontoposiitivinen ja hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.

Meidän on torjuttava alueellista eriytymistä panostamalla monipuoliseen asuntorakentamiseen ja varsinkin vanhojen keskustojen evlyttämiseen. Vantaan on myös edistettävä koko kaupungin kuulumista osaksi metropolialuetta. Tätä tavoitetta edistää joukkoliikenteen edullisuus ja yhdenvertaisuus. Vantaan tulee edistää HSL-tasahintalippua, sillä sen avulla Vantaasta voidaan saada houkuttelevampi paikka asua ja yrittää.

Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden siirtyminen kaupungin hoidettavaksi tuo uusia vastuista, ja myös mahdollisuuksia. Meidän on hyödynnettävä tämä tilaisuus, jotta parannamme työllisyyttä. Onnistumalla tässä vahvistamme koulutuksen ja työllisyyspalveluiden yhteyttä sekä sujuvoitamme maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä.

Kielitaito on avain yhteiskuntaan kiinnittymiseen. Meidän on varmistettava maahanmuuttajien sujuva työllistyminen ja yrittäjäyys. Vantaan vahva asema lentokenttäkaupunkina ja logistiikan solmukohtana on valjastettava entistä paremmin yritysten ja uusien työpaikkojen luomiseksi. Meidän on madallettava yrittämisen kynnyistä, tuettava kasvuyrityksiä ja etsittävä uusia ratkaisuja vaikeasti työllistyvien ja nuorten työttömyyden vähentämiseksi.

Esimerkiksi 6000 NEET-nuorta maksaa Vantaalle 70 miljoonaa euroa vuodessa. Näiden vaikutusten ymmärtämiseen meidän on panostettava. Meidän pitää hakea ennakkoluulottomasti toimenpiteitä, jotka auttavat paitsi nuoria, mutta samalla myös Vantaan taloutta.

Vihreä valtuustoryhmä uskoo avoimeen valmisteluun ja asukkaiden osallisuuteen. Vantaalaisten kokemukset ja näkemykset ovat arvokasta tietoa päätöksenteon tueksi. Meidän on vahvistettava asukkaiden osallistumismahdollisuuksia ja puolustettava tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kaikessa toiminnassamme. Kun kunnioitamme asukkaitamme, voivat asukkaat kunnioittaa kaupunkiamme.

Hyvät valtuutetut, uskon, että meillä kaikilla on yhteinen tahto kehittää Vantaata parhaalla mahdollisella tavalla, vaikka taloudelliset realiteetit asettavatkin omat raaminsa. Vihreä valtuustoryhmä on valmis rakentamaan vuoropuheluun ja yhteistyöhön muiden ryhmien kanssa. Uskomme, että löydämme yhteisiä linjoja esimerkiksi koulutuksen tärkeydestä, hallitusta ja kestävästä kasvusta, turvallisen ja viihtyisän elinympäristön luomisesta sekä ylipäätään tämän haastavan taloudellisen tilanteen ymmärtämisestä ja siihen vastaamisesta. Vihreä valtuustoryhmä odottaa avointa ja hedelmällistä valmisteluprosessia.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Antero Eerola

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät vantaalaiset!

Suomessa käytiin vain pari viikkoa sitten kunta- ja aluevaalit. Siksi tämäkin keskustelu tulevien vuosien talouskehyksestä olisi parempi käydä vasta valitussa valtuustossa, tuorein voimin, uudella kokoonpanolla ja muuttuneilla voimasuhteilla.

Vaaleissa äänestäjät tuomitsivat politiikan, joka eriarvoistaa suomalaisia, kurittaa hyvinvointivaltiota- ja alueita sekä kuntia, pakottaa kaikkein köyhimmät entistä syvempään kyykkyyän ja häikäilemättömästi suosii yhteiskunnan kaikkein hyvätuloisimpia ja -osaisia. Tämän päälle tulee vielä järjestelmällinen, aatteelliset silmälaput päässä käytävä hyökkäys järjestäytyneitä palkansaajia vastaan.

Sen sijaan vaaleissa voitti ahneuden ja itsekkyyden vastainen linja, joka tahtoo pitää nykyistä parempaa huolta kanssaihmisistä, tasa-arvoisista julkista palveluista, työllisyydestä ja myös yhteiskunnan heikko-osaisista, ei vain kaikkein etuoikeutetuimmista.

Myös Vantaalla tämä tulos näkyi selvästi. Lisäksi kaikkein räikein ratikkademagogia koki tappion.

Siksi edellä kuvattujen tosiasioiden pitää myös näkyä, kun Vantaalla kootaan tulevien vuosien talouskehkyksiä.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät vantaalaiset,

Luulisi, että maan hallitus olisi ottanut opikseen, mutta mitä vielä. Viime viikon kehysriihessä se päätti massiivista veronalennuksista kaikkein suurimpiin ansiotuloihin. Sitä rahoitetaan muun muassa uusilla, 75 miljoonan euron leikkauksilla kuntien valtionsuuksiin.

Vantaallakin se tarkoittaisi laskennallisesti satojen tuhansien eurojen tulovähennyksiä. Tulilinjalla ovat nimenomaan peruspalvelut. Tämä on epäreilua ja vie viimeisenkin uskottavuuden niistä hallituksen puheista, että rahaa ei muka vain ole.

Vasemmistoliitto haluaa huomauttaa, että Vantaalla ei edelleenkään mene kovin huonosti. Ja jos ongelmia on, ne eivät johdu siitä, että meillä olisi liian hyvät ja kalliit palvelut, liikaa investointeja tai liian vähän oikeiston parhaita mielikuvitusystäviä, niin sanottuja ”hyviä veronmaksajia”.

Arviot kaupungin verotuloista ovat menneet pahasti pieleen, nimenomaan alakanttiin. Se johtuu kuitenkin rakentamisen lamasta. Sen kanssa käsi kädessä kulkee kaupunkiamme koetteleva korkea työttömyys, joka myös nakertaa pahasti verotuloja. Siksi myös ratkaisujen pitää löytyä tästä suunnasta.

Arvoisa puheenjohtaja,

Kaupungin pitää panostaa rakentamiseen, sen edellytysten luomiseen ja aktiiviseen työllisyyspolitiikkaan. Työllisyys- ja elinvoimapaalveluiden siirto kunnille tarjoaa meille tähän uusia työkaluja. Samalla edessä on myös ongelmia. Julkisuudessakin olleiden tietojen mukaan esimerkiksi palkkatukimäärärahat olisi tälle vuodelle jo syöty.

Vasemmistoliiton mielestä näitä määrärahoja tarvitaan lisää ja niitä varten on tehtävä lisätalousarvio jo pian. Vain palkkatulojen kasvun kautta voidaan myös kerryttää lisää verotuloja.

Vantaalla ei ole tarvetta koviin leikkauksiin eikä veronkorotuksiin. Mutta samalla ei voi olla niinkään, että mahdolliset veronkorotukset Vantaalla ovat aihe, jota ei saa ääneen edes puhua.

Kaupungin on kyettävä myös kompensoimaan hallituksen leikkauksia. Kaupungin on panostettava ihmisten eriarvoistumisen ja pahoinvoinnin vastaiseen työhön. Se tarkoittaa esimerkiksi oppimisen tukea ja harrastusten hintojen alentamista. Ihmisten hyvinvointi lisää lopun perin myös turvallisuutta.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kaupunkilaiset,
Kaupunginjohtaja Pekka Timonen on nyt päättyvän vaalikauden aikana linjannut, että ratikan kohdalla painetaan kaasua, kaikkialla muualla jarrua. En ole varma, onko tämä sellainen linjaus, jolle kaupunkilaiset antoivat vaaleissa tukensa.

Kun ratikkakaupunkia rakennetaan, on pidettävä huoli myös kaikesta sitä ympäröivästä, kaavoituksesta, maankäytöstä sekä ratikan varren palveluista ja viihtyisyydestä. Ei voi olla niin, että ratikka on jonkin alueen ainoa palvelu.

Vasemmistoliiton kanta on, että kaupungin talous on väline, joka on pidettävä kunnossa, mutta se on sittenkin vain väline. Mihinkään rajuihin saneeraus-, säästö- ja pihistelyohjelmiin me emme ole lähdössä mukaan. Jos me veistämme kaikki palvelut niin ohuiksi, että luu näkyy, miksi kukaan haluaisi asua täällä?

Arvoisa puheenjohtaja,
Meidän tavoitteemme on hyvinvoiva ja tasa-arvoinen Vantaa, joka kantaa huolta kaikista asukkaistaan, ylläpitää edullista asumista, hyviä palveluita, terveellisiä, turvallisia ja tasa-arvoisia kouluja, vaalii kulttuuria ja on kääntänyt ihmisten monimuotoisuuden ja erilaisuuden voimavaraksi.

Uskomme ja tiedämme, että tähän ovat kaikki mahdollisuudet olemassa.

Keskustan valtuustoryhmä

Valtuustoryhmän puheenjohtaja Pirjo Luukkala

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kuulijat!

Pian luovutan Keskustan valtuustoryhmän puheenjohtajuuden seuraajalleni Petri Roiniselle. Tämän taloussuunnitelmapuheen olemme rakentaneet yhdessä sekä lopettavan että aloittavan valtuustoryhmän kanssa. Puhe on Keskustan valtuustoryhmän kapulanvaihtopuhe.

Keskustan valtuustoryhmä sai valtuustokauden aikana tärkeimmän tavoitteensa toteutumaan: Vantaa on lapsiystävällinen kaupunki.

Keskusta on todella ylpeitä siitä, että sen esittämä tavoite toteutui, etuajassa. Lämmin kiitos koko valtuustolle tavoitteen toteutumisen mahdollistamisesta. Erityinen kiitos apulaiskaupunginjohtaja Katri Kalskeelle. Hänen johdollaan tavoite saavutettiin. Kiitos myös apulaiskaupunginjohtaja Riikka Åstrandille ja kaupunginjohtaja Pekka Timoselle lapsiystävällisyyden näkymisestä Vantaa 50-vuotta juhlapäätöksessä.

Keskusta odottaa, että hyvin käynnistynyt lapsiystävällisyys konkretisoituu jatkossa erityisesti vanhemmuuden ja kasvatustyön vahvassa tukemisessa. Arkemme on vantaalaisten lasten lapsuus

ja nuortemme nuoruus. Annetaan kasvattajille mahdollisuus tukea lapsia ja nuoria myös päiväkodissa, koulussa ja vapaa-aikana. Autetaan kasvattajia asettamaan rajoja ja erityisesti valvomaan niiden noudattamista. Kasvattajat tarvitsevat rohkeaa tukea.

Nuorten yrittäjyyden ja kasvuyrittäjyyden edistäminen on ollut Keskustan valtuustoryhmän keskeinen tavoite. Yrittäjyydestä saaduilla verotuloilla mahdollistetaan viittomatulkkaus, esteettömyys myös vammaisille, turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö, kaikille soveltuvia ulkoliikuntapaikkoja, että päiväkodit ja koulut ovat lähelle perheitä, että asuminen myös suosituilla pientaloalueilla laajenee, että lähiluonto ja viheralueet säilytetään, että talous on tasapainossa.

Vantaan haasteet ovat Vantaan vahvuuksia. Logistinen sijainti on Suomen paras; nuori- ja kielitaitoinen väestö, paljon työtä etsiviä nuoria, haasteisiin tarttuva virkakoneista. Vantaalle on erinomaiset edellytykset perustaa perhe, käydä koulua, yrittää ja rakentaa kasvua.

Keskustan valtuustoryhmä esittää, että Vantaasta tehdään Suomen yrittäjämönteisin kaupunki.

Vantaan talouden tasapainottaminen ja haasteisiin vastaamien ei päivittelyllä ja voivottelulla kummene. Lopetetaan voivottelu. Arvoisat kansanedustajat: käärikää hihat vantaalaisten parhaaksi. Nyt ei ole aikaa odottaa. Vantaan tulee valtaviin haasteidensa vuoksi olla Orpon hallituksen erityiskohtelussa. Vantaan haasteet ovat Suomen mittakaavassa valtavan suuria. Tehkää kaikenne, että tulevaisuudessa huomiodaan Vantaan erityispiirteet. Odotamme tuloksia.

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä

Valtuustoryhmän puheenjohtaja Jouko Jääskeläinen

Kaiken voi tehdä reilummin, mutta ei ilmaiseksi. Jos luotamme viime viikkojen talouden linjapuheisiin vaaleissa esitettyinä, ei huolta ole. Kaikki asiat tulevat hoidetuiksi.

Nyt vaalien jälkeen vain on todettava, että mikään hyvistä puheista ja tarpeellisista linjauksista ei toteudu ilman rahaa. Rahan vaje ei johdu vain hallituksesta, joka kylällä kulkevien puheiden mukaan rikastuttaa valmiiksi rikkaita ja toisessa laidassa tapahtuu muuta.

Nyt meidän on tehtävä se, mikä on meille välttämätöntä. Pientalojen määrää on nostettava, jotta keskimääräistä enemmän veroa maksavien kuntalaisten virta ulos meiltä pienenee. Koko pääkaupunkiseudun on huolehdittava palveluammattien väen asuttamisesta, ei yksipuolisesti meidän. Vinoutuvat väestörakenne ei anna meille mitään liikkumavaraa.

Valtakunnalliset ja paikalliset muutokset koulutuksen yksityiskohtien säätämisessä näyttävät oikeansuuntaisilta. Samalla meidän on ylläpidettävä hyvää työnantajakuvaakin myös tällä toimialalla. Nuorten syrjäytymisen uhasta ja toteutumisesta kertovat luvut ovat huolestuttavia, vaikka ilonkin kohteita löytyy. Ehkäisevä päihdetyö on nostettava arvoonsa.

MAL-rahastukset kohdistuvat ratikkaan, mutta eivät esimerkiksi Vantaan epäsiistien asemien korjaamiseen. Keskustojen epäviihtyvyys ei lisää vetovoimaamme ja niiden korjaamisen mantra ei suinkaan joka alueella muutu teoiksi.

Ongelmaksi nousee myös se, että hyvinvointialueiden ja kuntien välinen työnjako ja rahanjako eivät tulleet täsmällisesti merkityiksi. Viestit kertovat, että koululaisten elämän tukipalveluista käydään keskustelua kaupunkien ja alueiden välillä. Konsulit valvokoot, että haavoittuvimmassa asemassa olevien asia tulee Vantaalla hoidetuksi.

Rahaakin keskeisempää on luottamus tulevaisuuteen. Sitä voimme yhdessä vaalia ja lisätä tai sitten vastakohtien kautta vaurioittaa.

Yhteenvetona: Yksikään vaatimuksista ja vaalilupauksista ei toteudu ilman lisärahaa. Ratikkapäätös juuri nyt toteutettavana velkaannuttavana hankkeena on uhkarohkea. Työllistymisen kautta kaupunki nousee vastavirtaan kohti parempaa tai työttömyyden lisääntymisen kautta me ajajehdimme Vantaanjoessa Helsingin lahdelle (karttanimeltään Vanhankaupunginselkä).

Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Stefan Åstrand

Ärade ordförande, fullmäktigeledamöter, tjänsteinnehavare samt vandabor

Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut, virkahenkilöt ja vantaalaiset

Vantaan talousnäkymät vuosille 2026-2029 ovat monella tapaa haastavat. Suomen talous toipuu taantumasta, toivottavasti. Rakentamisen jyrkkä väheneminen näyttäisi pysähtyneen, mutta rakennusalan toipuminen ottaa aikaa ja se on Vantaalle erityisen tärkeää. Vantaan pitää valmistella rakentamisen toipumista mm vauhdittamalla kaavoja, että kun kasvu lähtee, niin meillä on valmista.

Kasvusta puheenollen. Vantaan kasvu näyttää jatkuvan vakaana, ja väestöennusteiden mukaan Vantaa tulee ylittämään 260 000 asukkaan rajan vuoteen 2029 mennessä reilusti. Tämä kasvu tuo mukanaan sekä mahdollisuuksia että haasteita, joihin meidän on varauduttava. Meidän on huolehdittava talouden tasapainosta.

Arvoisa puheenjohtaja.

Vantaan ongelma on miten veropohja pitää. Valitettavasti kaikki mittarit näyttävät huonolta. Verotulot ovat lasku suunnassa, maanmyyntitulot ovat laskeneet todella paljon normaalitasosta, kunnallisverotulot vähentyneet, yhteisöverotulot laskeneet ja kiinteistöverojen kasvu hidastunut.

Jos ollaan rehellisiä, niin kuin pitää olla, niin ei näytä kovin hyvältä. Kaupungin tekemässä talouden tasapainottamis skenaario työssä tuli selvästi ilmi että on se skenaario sitten ei talouskasvua- tai hidas talouskasvu, niin tuleva valtuusto joutuu tekemään tasapainottamistoimenpiteitä. Meidän,

kaupungin ja päättäjien tuleekin nyt ottaa tilanne vakavasti ja luoda yhteisesti sovittu suunta jolla päästään tästä pois.

Ärade ordförande

Vanda kommer att fortsätta växa, särskilt inflyttningen av personer med främmande språk. Lyckad integration påverkar stadens framgång och livskraft betydligt. Utveckling av språkfärdigheter är en kritisk förutsättning för sysselsättning och integration i samhället. Också på svenska.

Sysselsättningen har övergått till stadens ansvar. Vi måste satsa och se till att vi hittar lösningar för att hantera sysselsättningen. Det mest effektiva är att hitta både snabba sätt att främja sysselsättningen och identifiera metoder för att påverka den strukturella sysselsättningen på lång sikt.

Vandas attraktionskraft är för närvarande svag jämfört med andra städer i huvudstadsregionen och större städer. Att förbättra stadens attraktionskraft under den kommande mandatperioden är också mycket viktigt för att utveckla livskraften.

Useiden erilaisten tutkimusten mukaan yleinen turvallisuustilanne huolestuttaa asukkaita. Tämän on otettava vakavasti ja asia on saatava korjattua. Turvallisuus vaikuttaa suoraan asukkaisiin, ympäristöön, Vantaan houkuttelevuuteen ja imagoon. Turvallisuuden parantaminen edellyttää systemaattista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

RKP:n valtuustoryhmä kiittää kaikkia valtuustoryhmiä ja viranhaltijoita hyvästä yhteistyöstä!

SFP:s fullmäktige-grupp tackar alla fullmäktige-grupper samt tjänsteinnehavare för bra samarbete!

Nuorisovaltuusto

Nuorisovaltuuston puheenjohtaja Vida Amoah

Kiitos puheenjohtaja, arvoisat valtuutetut, median edustajat ja muut läsnäolijat,

Käsitlemme nyt vuosien 2026–2029 taloussuunnitelmaa aikana, jolloin sekä kaupungin että Suomen taloudellinen tilanne on haastava. Leikkaukset valtionosuuksiin, lisääntyvä pahoinvointi ja monet muut ilmiöt herättävät huolta. Meillä on kuitenkin myös syytä toivoon – yhdessä tehdyillä, viisailla päätöksillä voimme parantaa vantaalaisten arkea.

Vantaan väestö kasvaa jatkuvasti. Meillä on väestöltään maan nuorin kaupunki, mutta eläkeikäisiä on silti paljon. On varmistettava, että huoltosuhde jatkaa laskua nykyisestä 55:stä. Kun väestö kasvaa, niin samalla vieraskielisten osuus kasvaa. Vantaa on Suomen kansainvälinen kaupunki ja tämä tuo mukanaan mahdollisuuksia, mutta myös haasteita, kuten koulutuspolkujen eriytymistä, asunnottomuutta, syrjäytymistä ja muita ongelmia, joita meidän täytyy aktiivisesti ennaltaehkäistä.

Taloussuunnitelmassa on varmistettava, että investoinnit laadukkaisiin kouluihin, päiväkoteihin ja nuorisotiloihin jatkuvat ja vastaavat väestön kasvua.

Nuorten työllisyystilanne on Vantaalla edelleen huolestuttava. Vuoden 2023 hyvinvointi katasuksen mukaan ulkomaalaistaustaisilla nuorilla on suurempi riski jäädä työn ja koulutuksen ulkopuolelle. Vantaalla työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrä on pysynyt koronan jälkeen muita suuria kuntia korkeammalla tasolla. Nuorisotyöttömyys lisää syrjäytymisriskiä ja aiheuttaa merkittäviä kustannuksia yhteiskunnalle. Yksi syrjäytynyt nuori voi maksaa yhteiskunnalle jopa 1,2 miljoonaa euroa, Inhimillinen kärsimys unohtamatta.

Vantaan nuorisovaltuusto onkin aloitteessaan ehdottanut, että Vantaan kaupungin maksuton kesäyrittäjyys-ohjelman ikäraja lasketaan nykyisestä 15 vuoden iästä 13 vuoden ikään sekä Ohjelman näkyvyyttä parannettaisiin. Ohjelma tarjoaa vuosittain enintään 100 nuorelle mahdollisuuden kokeilla yrittäjyyttä, mutta osallistujia on alle puolet luvusta, mikä kertoo, että ohjelman saavutettavuudessa on merkittäviä puutteita. TE-uudistuksen myötä onkin tärkeää, että nuorten työllisyysmahdollisuudet ja -palvelut tuodaan lähemmäs arkea ja niiden tiedottamista varten kattavasti esimerkiksi kouluissa ja nuorisotiloissa varattaisiin tarpeeksi resursseja.

Vuoden 2023 kouluterveyskyselyn mukaan Vantaalla kaikissa ikäryhmissä on enemmän kuin valtakunnallisesti niitä, jotka eivät syö koululounasta päivittäin. Koululounas jää vantaalaisilta nuorilta myös useammin väliin kuin Helsingissä ja Espoossa. Koululounaan väliin jättävien oppilaiden osuus on lisääntynyt yläkouluissa ja lukioissa viimeisen kahden vuoden aikana. Tytöt jättävät koululounaan syömättä poikia useammin. Oppilaiden kokemukset kouluruoan laadusta, mausta ja riittävydestä ovat Vantaalla kaikissa ikäryhmissä merkittävästi heikompia kuin koko maassa keskimäärin.

Vaikka kouluruokaan ollaan satsattu rahallisesti, viimeisimpänä viime vuoden 300 tuhannen euron lisämääräraha. Koemme tärkeäksi, että taloussuunnitelmassa varataan lisää rahaa kouluruokaan. Sellaista rahaa, joka kohdennetaan esimerkiksi mausteiden sijaan myös ruoan laatuun.

Kun me nuorisovaltuutetut skrollataan eri alustoilla ja kierrellään eri tapahtumissa, yksi aihe nousee esille ylitse muiden, mikä on turvallisuus. Vantaalaisten turvallisuuden tunne kaikissa ikäryhmissä on heikentynyt. Kouluterveyskyselyn mukaan fyysisen uhan kokemus on lisääntynyt ja sitä kokee eniten pojat. Yläkoulun 8.viiva 9.-luokkalaisten sekä ammattiin opiskelevien osalta ja on Vantaalla yleisempää kuin maassa keskimäärin. Koulukiusaaminen tai paremmin sanottu kouluväkivalta koskettaa yhä suurempaa osaa lapsista ja nuorista. Poliisin mukaan rikosten määrä Vantaalla sekä väkivaltarikoksista epäiltyjen nuorten määrä on kasvanut.

Maahanmuuttajataustaiset oppilaat kokevat suomalaistaustaisia useammin kiusaamista ja myös osallistuvat useammin muiden kiusaamiseen. Kiusaaminen jää yhä usein piiloon, vain pieni määrä lapsia ja nuoria kertoo asiasta aikuiselle.

Turvallisuuden vahvistamiseksi pidämme seuraavia toimenpiteitä tärkeinä.

Nuorisovaltuuston pitkään kannattama kouluvalmentajien käyttöönotto on ollut onnistunut ratkaisu, ja toiminnan rahoittamista tulee jatkaa tulevinä vuosina. Vantaa on edistänyt hyvin turvallisia kohtaamispaikkoja, kuten Myyrmäkeen tulevan Oivallusten Talo. Katuvalaistus lisää merkittävästi turvallisuutta, mutta Vantaalla katuvalaistusverkon huoltotyöt tehdään nykyisin

kerran vuodessa, kun aijemmin niitä tehtiin kaksi. Aiempaan palaminen voisi olla hyvä ratkaisu, jos se lisäisi edes hieman turvallisuutta.

Vantaan julkisen liikenteen kattavuus on parantunut, mutta lippujen hinnat ovat nousseet. Julkisessa keskustelussa on jatkuvasti noussut esille se kuinka nuoret kantavat huolta lippujen hinnoista. Lapsen ABC- kuukausilippu maksaa n. 53 euroa ja opiskelijan n. 64 euroa , mikä on monelle nuorelle ja perheelle aivan liikaa.

Toivoisimme, että Vantaa edistäisi omien mahdolluuksiensa mukaan edullista ja saavutettavaa julkista liikennettä jo olemassa olevien bussien ja junien kohdalla, mutta myös etenkin nyt raitiotien rakentamisen yhteydessä on varmistettava, että liikenne toimii myös syrjäisemmillä alueilla.

Me kaikki täällä olemme varmasti törmänneet tähän ilmiö: Luotettavan tiedon löytäminen on nuorille entistä vaikeampaa, sillä kaikki maksaa. Viimeisimpänä Vantaan Sanomien uudet digi uutiset ovat muuttuneet täysin maksulliseksi, kun taas harhaanjohtavaa tietoa on saatavilla ilmaiseksi kaikkialla. Tämä vaikeuttaa nuorten mahdollisuuksia seurata paikallista päätöksentekoa ja ympäröivää yhteiskuntaa. Siksi nuorisovaltuusto on aloitteessaan ehdottanut, että Vantaan Sanomien tilaus tulisi tarjotaan ilmaiseksi kaikille vantaalaisille oppilaille ja opiskelijoille. Osassa oppilaitoksia on tarjottu ilmainen Helsingin Sanomien tilaus, ja saman voisi tehdä Vantaan sanomien kohdalla. Tämä tukisi nuorten mediakasvatusta ja mahdollistaa tasavertaisen tiedonsaannin.

Nuorisovaltuutettujen palkkiot ovat pysyneet samoina viitisen vuotta, eivätkä ne vastaa meidän tekemäämme työn määrää tai kantamaa vastuuta. Esimerkiksi puheenjohtajan palkkio per nuorisovaltuuston kokous on 30 euroa, mikä ei kata edes opiskelijan kuukausilipun hintaa. Rivijäsenen palkkio on taas vähäiset 20 euroa. Muista kokouksista nuorisovaltuutettu saa 40 euroa. Nuorisovaltuutettu voi parhaimmillaan tienata kuun kokouksista n. 150 euroa. Summa on hyvin pieni verrattuna naapurinuvien palkkioihin ja se vastaa lautakunnan jäsenen palkkiota per kokous. Meidän palkkioita ei olla sidottu minkäänlaiseen indeksiin emmekä me saa vuosipalkkioita ynnämuita.

Muistutamme, että nuorisovaltuusto on lakisääteinen toimielin, jolla on tärkeä rooli päätöksenteossa. Kuten aikuisten valtuutettujenkin tavoin me pidämme lukuisia puheita, edustamme kokouksissa ja tapahtumilla, järjestämme tapahtumia, teemme itse viestintää, tapaamme sidosryhmiä, kokoustamme yleiskokouksiemme lisäksi lukuisia kertoja kuukausia palkatta omissa sisäisissä ryhmissämme, teemme aloitteita, kannanottoja sekä lobbaamme. Jossain määrin työmme on ajoittain vaikeampaa sillä, kun emme voi esimerkiksi äänestää, niin meille ei olla taattu samanlaista valtaa vaikuttaa. Suuremmat palkkiot olisi siis oikeudenmukaista.

Palkkioita tullaan kaksinkertaistamaan kesäkuun alussa, mutta sekään ei ole tarpeeksi. Se ei vastaa edes puoliakaan aikuisen valtuutetun palkkiosta. Lisäksi palkkion korottamisessa ei olla huomioitu nuorisovaltuuston tekemää aloitetta siitä, kuinka toivomme palkkioiden olevan lähemmäs hyvinvointialueen nuorisovaltuuston palkkioiden tasoa.

Lopuksi:

Vantaan nuorisovaltuusto on vaatinut paljon rahallisia panostuksia, sillä ne ovat investointeja, jotka maksavat itsensä takaisin moninkertaisesti. Haluamme kuitenkin korostaa, että kaupungin tulee samalla etsiä uusia tulonlähteitä, kuten esimerkiksi käyttämättömien tonttien vuokraaminen, jotta tulevat sukupolvet eivät joudu maksamaan tämän päivää velkaa ja jotta tärkeät julkiset palvelut olisi heillekin turvattu.

Vantaan tulevaisuus rakentuu nuorten varaan. Jokainen päätös, joka parantaa nuorten mahdollisuuksia työllistyä, liikkua ja vaikuttaa, ovat investointeja koko kaupungille. Toivomme, että nämä painopisteet huomioidaan vuosien 2026–2029 taloussuunnitelmassa ja että yhdessä rakennamme Vantaasta entistä paremman paikan elää.

Kiitos.